

11. národní konference

Naše bezpečnost není samozřejmost

Španělský sál Pražského hradu

12. března 2024

V roce 2024 si Česká republika připomněla 25 let od přistoupení do Severoatlantické aliance a přesně v den výročí se konal **11. ročník národní konference Naše bezpečnost není samozřejmost**, jehož hlavním tématem tak bylo zhodnocení tohoto čtvrtstoletí. I díky této mimořádné příležitosti své záštity konferenci věnovali prezident republiky Petr Pavel, předseda vlády České republiky Petr Fiala, 1. místopředseda vlády a ministr vnitra České republiky Vít Rakušan, ministr zahraničních věcí České republiky Jan Lipavský a ministryně obrany České republiky Jana Černochová. Speciální výročí si na Pražský hrad dorazil připomenout i Bill Clinton, který se jako americký prezident velmi zasadil o rozšíření NATO o bývalé členy Varšavské smlouvy, a Lord Robertson, jenž v roce 1999 zastával funkci generálního tajemníka NATO.

„Současné období svobody, suverenity a míru je v kontextu našich moderních dějin velmi výjimečné a troufám si tvrdit, že za něj vdčíme bezpečnosti, kterou máme díky našemu členství v Severoatlantické Alianci a která je založená na transatlantické vazbě,“ uvedl **Zbyněk Pavlačík**, předseda Jagello 2000, na zahájení konference, která se po pěti letech vrátila do Španělského sálu Pražského hradu. Připomněl historický kontext 25 let v NATO a ocenil vládu za dosažení závazku věnovat 2 % HDP na obranu, což označil za strategickou investici do naší prosperity. Varoval však před iluzí, že pocit bezpečí je trvalý a samozřejmý, a zdůraznil nutnost připravit se na nové výzvy spojené s geopolitickým napětím. Přítomnost klíčových politických, bezpečnostních i průmyslových osobností podle něj dokládá, že otázka bezpečnosti se týká celé společnosti, nikoli jen armády.

Během svého vystoupení na Národní bezpečnostní konferenci **Jiří Šedivý**, bývalý náčelník Generálního štábu AČR, připomněl, že vstup České republiky do NATO byl nejen historickým milníkem, ale také klíčovým krokem k transformaci české armády v moderní profesionální sbor. Zdůraznil, že členství v Alianci přineslo Česku nejen bezpečnost, ale i ekonomickou stabilitu a investice, které významně přispěly k rozvoji země. „Tím hlavním přínosem vstupu do NATO bylo to, že jsme se stali součástí zóny stability, která přinesla nejen bezpečnost, ale i ekonomický rozvoj a bohatství,“ uvedl. Šedivý také vyzdvihl roli českých vojáků na zahraničních misích a jejich postupné začlenění do struktur NATO, kde jsou dnes rovnocennými partnery. Přijetí zákona

zajišťujícího 2 % HDP na obranu označil za nezbytný krok k udržení spolehlivosti a připravenosti armády čelit současným hrozbám, včetně ruské agrese na Ukrajině.

Premiér ČR **Petr Fiala** označil členství v NATO za nejvyšší záruku naší svobody a bezpečnosti a zdůraznil, že bezpečnost je výsledek aktivní a odpovědné politiky. Připomněl klíčové úspěchy vlády, jako je zákonné zakotvení investic do obrany ve výši 2 % HDP a historická modernizace armády, včetně plánovaného pořízení letounů F-35. Věnoval se rovněž podpoře ukrajinského boje proti ruské invazi: „Nesmíme se dívat stranou, když je náš soused nespravedlivě napaden, a proto už dva roky stojíme v čele zemí, které Ukrajině aktivně pomáhají. Děláme to pro Ukrajinu, ale děláme to i pro sebe, protože

pokud budou imperiální ambice současného ruského režimu pokračovat, brzy by ohrozil i nás.“ Fiala vyzdvihl českou iniciativu na zajištění munice pro Ukrajinu, která již získala podporu 18 zemí, a apeloval na zachování jednoty Západu.

Na premiéra navázal ministr zahraničních věcí **Jan Lipavský** vystoupením, v němž zdůraznil zásadní význam členství České republiky v NATO jako garanta naší bezpečnosti a stability. „Česko je součástí pevného spojeneckého systému, který nás chrání mimo jiné i před znovuzrozeným ruským imperialismem. Aliance, která si sama letos připomíná 75. výročí své existence se nikdy nepřestala přizpůsobovat novým bezpečnostním výzvám. Přes veškeré překážky a občasná nevyhnutelná zaškokbrtnutí se totiž stále dokáže měnit a modernizovat a tím se stává nenahraditelným pilířem zaručujícím bezpečnost euroatlantického prostoru a garantem kolektivní obrany.“ Ministr zahraničí také varoval před jednoduchými řešeními a pasivitou, protože pouze aktivním jednáním můžeme uhájit naši svobodu a demokracii uhájili.

Vládní blok zakončila ministryně obrany **Jana Černochová**, která zdůraznila, že současná bezpečnostní situace ve světě je nejhorší od konce 90. let, a apelovala na pokračující modernizaci české armády. Vyzdvihla hlavní modernizační projekty, jako je přezbrojování armády bojovými vozidly pěchoty, tanky či letouny F-35, a ocenila dosažení závazku investovat 2 % HDP na obranu, který označila za dárek ke čtvrtstoletí

v NATO. Rovněž poukázala na nedostatečné kapacity domácího obranného průmyslu, které je podle ní nutné posílit. Upozornila i na komplexnost bezpečnosti: „Obrana země není pouze o armádě je o celé společnosti a o celém státu i v tomto ohledu máme opravdu co dohánět.“

Následoval už první panel **Strategické rozšíření NATO o první země bývalého východního bloku: efekt pro Alianci**, jenž patřil bývalým generálním tajemníkům Severoatlantické aliance z období přistoupení Česka, které uvedl Jakub Landovský,

velvyslanec ČR při NATO. **Javier Solana** (1995 - 1999) ve své videozdravici vyzdvihl důležitost dělání správných rozhodnutí, bez nichž by se NATO nerozšířilo v roce 1999 a ani aktuálně o Finsko a Švédsko. **Lord Robertson** (1999 - 2003) vyzdvihl význam článku 5 NATO, který garantuje kolektivní obranu: „Závazek podle článku 5 a solidarita, která za ním stojí, umožňuje miliardě lidí ve 32 zemích v noci klidně spát. Ale budou tak činit i nadále, jen pokud bude odstrašování skutečně důrazné a bude vysíláno jak k přátelům, tak i směrem k nepřátelům. Vybudovat tuto pojistku proti nebezpečí nebude levné ani snadné, ale na Východní Ukrajině nám bylo názorně a krvavě připomenuto, co je v sázce.“ Varoval v té souvislosti před rozšiřujícím se ruským vlivem ve světě. V případě vítězství na Ukrajině by se pak Rusko společně s Čínou a Severní Koreou stali těmi, pro budou psát pravidla.

Krátké vystoupení s tématem **Severoatlantická aliance není samozřejmost: výzvy pro NATO a ČR** přednesl **Vojtěch Bahenský**, analytik Asociace pro mezinárodní otázky. Varoval před tendencí brát NATO jako samozřejmost a upozornil, že pokračující úspěch Aliance vyžaduje konzistentní péči a aktivitu členských států. Ve svém vystoupení představil několik klíčových výzev, kterým NATO i Česká republika čelí, včetně otázky modernizace obrany, nedostatečných průmyslových kapacit, poklesu počtu záloh a potřeby efektivní spolupráce mezi státními institucemi. „Úspěšnost NATO samozřejmě závisí

na tom, aby členské státy plnily své závazky, nelze přitom vzpomínat jen na notoricky známý článek 5, ale také na méně známý článek 3, který zavazuje členské státy zvyšovat schopnost odolat ozbrojenému útoku, uvedl Bahenský. Zároveň apeloval na nutnost budování dlouhodobého konsenzu ohledně bezpečnostní politiky. Varoval před ztrátou porozumění vojenské síle a zdůraznil, že politické reprezentace musí aktivně komunikovat potřebu budování obranných schopností. „Řada výše uvedených výzev musí být řešena nyní, ale zároveň jejich řešení bude běh na dlouhou trať. Nemůžeme si nalhávat, že se v blízkých letech budeme moci vrátit do takzvaného výběru Mírové dividendy,“ dodal. Bahenský zdůraznil, že bez řešení těchto otázek by byla cena, kterou bychom zaplatili, nepřijatelná.

Ve druhém panelu s názvem **75 let NATO: jak dosáhnout úspěšného století Aliance?**, jenž moderoval Jan Jireš, vrchní ředitel Sekce obranné politiky a strategie Ministerstva obrany ČR, se **Tomáš Pojar**, národní bezpečnostní poradce, a **genpor. Karel Řehka**, náčelník Generálního štábu Armády ČR, zaměřili na klíčové výzvy NATO a budoucnost bezpečnostní politiky České republiky. Pojar upozornil, že svět vstoupil do multipolární éry, která je méně stabilní a bezpečná, než tomu bylo v posledních desetiletích. „Musíme dávat nyní alespoň ta 2 % dlouhodobě, musíme nyní brát vlastní obranu vážně a musíme nyní brát kolektivní obranu vážně,“ uvedl s odkazem na dohodnutý alianční závazek. „Pokud všichni půjdeme sami sobě příkladem, myslím, že se nemusíme bát, že článek 5 nebude fungovat. My jsme nyní součástí severoatlantické aliance a pokud udržíme transatlantickou jednotu a budeme dostatečně silní, nikdo nebude zkoušet nás testovat.“ Zdůraznil, že pouze úzká spolupráce mezi Evropou a USA může zajistit dlouhodobou bezpečnost a prosperitu. Příkladem pozitivní spolupráce podle něj může být česká iniciativa na nákup munice pro Ukrajinu, která ukazuje, že jednotlivé státy mohou spolupracovat, aniž by čekali na plný konsensus NATO.

Gen. Řehka se zaměřil na strategické výzvy, kterým NATO i Česká republika čelí. Vyzdvihl klíčový význam prevence válečných konfliktů a jednoty Aliance. „Úspěch Aliance spočívá v tom, pokud se nám podaří zabránit válce proti členským státům. Pokud bychom jí nezabránili, musíme uspět s co nejmenšími následky,“ prohlásil. Zdůraznil, že NATO má všechny potřebné zdroje a schopnosti, aby uspělo i v dalším čtvrtstoletí, ale nezbytné jsou vůle a leadership. Upozornil také, že závazek 2 % HDP na obranu je pouhým minimem, přičemž aktuální bezpečnostní situace vyžaduje další investice a posílení vojenských schopností. „Musíme mít silné ozbrojené síly, odolnou společnost, silnou ekonomiku a dobrý obranný průmysl. Máme na to, abychom uspěli ve všech směrech, ale potřebujeme tu vůli a leadership, nic jiného v tom není,“ dodal.

Oba panelisté se shodli na potřebě dlouhodobého konsenzu napříč politickým spektrem, bez kterého nelze zajistit stabilní bezpečnostní politiku. Zdůraznili rovněž význam propojení bezpečnostní a ekonomické spolupráce mezi Evropou a Spojenými státy. Podle Pojara i Řehky je nutné, aby Evropa převzala větší odpovědnost za vlastní obranu a zároveň zůstala spolehlivým partnerem Spojených států. Pouze tak lze zajistit bezpečnost i prosperitu demokratického světa.

Poslední dopolední panel moderovaný gen. Františkem Mičánkem, jenž v současnosti působí na Vysoké škole CEVRO, se zaměřil na **Vnitřní a vnější bezpečnost z nevojenského pohledu**.

Jan Paďourek, vrchní ředitel Sekce vnitřní bezpečnosti a policejního vzdělávání Ministerstva vnitra ČR, varoval před hybridními hrozbami a zmiňoval rostoucí význam kybernetické bezpečnosti: „Pokud by Česká republika čelila útoku s fatálními důsledky, s největší pravděpodobností by pocházel z kyberprostoru. Nejsem si úplně zároveň jistý, jestli si tuto skutečnost opravdu plně uvědomujeme.“ Upozornil na nárůst kybernetických incidentů a vyzval k masivním investicím do této oblasti. Rovněž zdůraznil riziko dezinformací a potřebu strategické komunikace státu, která je podle něj v ČR dosud nedostatečně rozvinutá.

Generál Martin Vondrášek, policejní prezident Policie ČR, se věnoval adaptaci na nové typy hrozeb, jako jsou teroristické útoky, kyberkriminalita a migrační krize. Připomněl sérii bezprecedentních bezpečnostních incidentů z posledních deseti let, které formovaly současnou podobu policie. Zdůraznil například význam prvosledových hlídek schopných rychle reagovat na krizové situace, zlepšené technologické vybavení a spolupráci s veřejnou správou i armádou. Zdůraznil rovněž důležitost kvalitního personálního obsazení: „Žádná bezpečnostní složka nemá nic cennějšího než jsou

kvalifikovaní lidé. Všechno se dá nahradit během roku nebo dvou, ale lidské zdroje nikoliv. Proto je potřeba do nich investovat a neustále si to uvědomovat,“ uvedl Vondrášek. Dodal, že nutná je i podpora veřejnosti, politických reprezentací a adekvátní financování.

Generál Vladimír Vlček, generální ředitel Hasičského záchranného sboru ČR, se zaměřil na význam spolupráce mezi vojenskými a civilními složkami. Zdůraznil klíčovou roli hasičů, kteří představují významnou část bezpečnostního systému s více než 90 tisíci členy. „Integrovaný záchranný systém je unikátní českou výhodou, která umožňuje efektivní spolupráci při zvládnutí krizí,“ uvedl Vlček. Varoval však, že systém odolnosti státu má své limity, například při potenciálním blackout, kdy by pouze 15 % kritické infrastruktury bylo plnohodnotně zabezpečeno. Zmínil také potřebu aktualizovat koncepci ochrany obyvatelstva, včetně krizového řízení, individuálních ochranných prostředků a informovanosti veřejnosti.

V příspěvcích všech panelistů tak zaznívalo, že bezpečnostní systém státu musí být budován na základě spolupráce mezi všemi složkami, od státní správy po občanskou společnost. Závěrem zdůraznili, že obrana a vnitřní bezpečnost jsou neoddelitelné a vyžadují systematické investice, dlouhodobé plánování a aktivní zapojení všech úrovní státu i občanů. Bezpečnost není samozřejmostí, ale klíčovým předpokladem pro prosperitu společnosti.

Po polední pauze se již sál zaplnil díky očekávání hlavních projevů ročníku. Nejdříve český prezident **Petr Pavel** zdůraznil význam 25 let členství České republiky v NATO a jeho klíčovou roli v zajištění svobody a bezpečnosti země. Připomněl, že vstup Česka do Aliance nebyl samozřejmostí a vyžadoval dlouhé a obtížné vyjednávání. V této souvislosti ocenil práci 42. prezidenta USA Billa Clintona a Madeleine Albright, české rodačky a významné diplomatky, jejichž úsilí přispělo k rozšíření NATO. Pavel varoval před přetrvávající ruskou hrozbou, když zdůraznil, že Rusko nikdy nepřestalo usilovat o obnovení svého vlivu, a poukázal na klíčovou roli transatlantické jednoty v odstrašení podobných ambicí. *„NATO bude zárukou bezpečí pouze tehdy, pokud budeme všichni ke svým závazkům přistupovat stejně odpovědně jako k bezpečnostním zárukám,“* řekl Pavel. Vyzval evropské země, aby zvýšily svou odpovědnost za obranu, investovaly více než 2 % HDP do obrany a posilovaly strategické kapacity, jako je logistika, zpravodajství či kybernetická obrana.

Prezident také zmínil potřebu inovací v oblasti vojenských technologií a zdůraznil význam zkušeností získaných z ukrajinského konfliktu. Vyzdvihl nutnost zvýšit průmyslovou výrobu obranného materiálu a bojové kapacity armád. *„Společná obrana je klíčovým posláním NATO, které musí být připraveno na konflikt s rovnocenným soupeřem,“* prohlásil. Důraz kladl i na odolnost proti hybridním hrozbám a kyberútokům, které mohou být srovnatelné s konvenčními útoky. Pavel ocenil, že Česká republika bude v letošním roce hostit významná jednání NATO, která se budou těmito otázkám věnovat. Závěrem zdůraznil, že bezpečnost je základem všeho, co svobodná společnost nabízí. *„Nejde o to, zda má mít obrana přednost před zdravotnictvím, ale o to, že bezpečnost je předpokladem všeho co svobodná a prosperující společnost nabízí - spravedlivou a inkluzivní správu věcí veřejných, otevřenou ekonomiku, živou kulturu a také příležitosti pro každého jednotlivce,“* uvedl Pavel a apeloval na shodu napříč politickým spektrem. Vyjádřil také přesvědčení, že NATO zůstane klíčovým garantem bezpečnosti demokratického světa, pokud si dokáže zachovat soudržnost a odhodlání.

Posléze už k proslovu nastoupil **William Jefferson Clinton**, 42. prezident Spojených států amerických (1993 – 2001), jenž zdůraznil historický význam rozšíření NATO o Českou republiku, Polsko a Maďarsko před 25 lety, které označil za správné rozhodnutí v pravý čas. Připomněl roli Václava Havla, jehož vedení bylo podle něj klíčové pro dosažení členství České republiky v Alianci. „*Havel věděl, že bezpečnost země nebude úplná, pokud nebude součástí celoevropského systému ukotveného v NATO,*“ uvedl Clinton. Zároveň vyjádřil vděčnost Madeleine Albrightové a dalším osobnostem, které přispěly k tomuto historickému milníku. Clinton vyzdvihl důležitost transatlantické spolupráce, která podle něj posílila nejen bezpečnost Evropy, ale také Spojených států. Upozornil však na výzvy, kterým dnes NATO čelí, a apeloval na jednotu Aliance. Ocenil roli České republiky v podpoře Ukrajiny, zejména její vojenskou a humanitární pomoc, a zmínil i snahu o zajištění dodávek munice přesahující rámec NATO.

Ve svém zamyšlení Clinton připustil, že během svého prezidentství se mu nepodařilo učinit z Ruska spolehlivého partnera, přestože tehdejší administrativa nabízela Rusku účast na řízení operací NATO. Přiznal selhání, ale zdůraznil význam neustálého usilování o správná rozhodnutí: „*V příštích 25 letech budete mít šanci napsat novou, lepší historii. Bude lepší díky síle České republiky, bude lepší, protože máme v NATO Finsko a Švédsko a bude lepší, protože nikdo nemůže tvrdit, že někomu nabízíme partnerství ze slabé pozice.*“

Závěrem Clinton apeloval na účastníky, aby se zamysleli nad tím, jak může NATO vypadat za dalších 25 let. S humorem vzpomněl na Havla a jeho neotřelé požadavky, například na koncert rockové legendy Lou Reeda při státní večeři v Bílém domě, čímž podle Clintona symbolizoval spojení ideálů a kultury s politikou. „*NATO žije právě díky našemu společnému úsilí a jsem pyšný na to, čeho jsme dosáhli. Ukazuje se, že to funguje, a hned teď začněte snít o tom, v co doufáte, že se stane, až zde budete stát za 25 let,*“ uzavřel Clinton svůj projev.

Finální částí konference byla tradiční **debata představitelů politických stran zastoupených v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR** moderovaná Martinem Jonášem. Všichni panelisté měli nejdříve dvouminutový prostor na své úvodní teze. **Karel Havlíček**, 1. místopředseda hnutí ANO 2011, zdůraznil klíčový význam členství České republiky v NATO, které označil za důležitější než vstup do EU: „*Být součástí NATO znamená být součástí západního demokratického světa a neschovávat se alibisticky za neutralitu.*“ Podpořil výdaje 2 % HDP na obranu, ale apeloval na jejich efektivní využití. Upozornil na riziko nekritického přijímání všech

rozhodnutí NATO a odmítl myšlenku vyslání aliančních vojsk na Ukrajinu. **Ivan Bartoš**, předseda České pirátské strany, vyzdvihl potřebu kombinovat obranu NATO s evropskou bezpečnostní politikou a označil rozvoj obranné dimenze EU za strategickou nutnost. Varoval před hybridními hrozbami, dezinformacemi a kybernetickými útoky, které podle něj ohrožují stabilitu Evropy. **Jan Bartošek**, 1. místopředseda KDU-ČSL, hovořil o nezbytnosti posilování odolnosti české společnosti a technologického náskoku Evropy. Zdůraznil význam podpory domácího obranného průmyslu a návratu klíčových výrobních do Evropy. „*Technologický náskok nás vždy odlišoval a zajišťoval bezpečí,*“ uvedl. Varoval před ruským vlivem na sociálních sítích, který podle něj rozbíjí jednotu společnosti.

Alexandr Vondra, místopředseda ODS, apeloval na zachování tří pilířů české zahraniční politiky – atlantického, evropského a středoevropského. Podpořil zvýšení výdajů na obranu a pokračování v pomoci Ukrajině, kterou označil za „klíčový krok pro bezpečnost Evropy.“ Vyzdvihl význam silné průmyslové základny a schopnosti chránit evropské hranice. Naopak **Radim Fiala**, místopředseda SPD, varoval před eskalací konfliktu na Ukrajině a označil strategii porážky Ruska za každou cenu za nebezpečný blud. Apeloval na mírový dialog a možnost změny hranic na Ukrajině po vzoru Jugoslávie.

S Vondrou oproti tomu souzněl **Vít Rakušan**, předseda STAN, jenž zdůraznil nutnost podpory Ukrajiny až do jejího vítězství a varoval před hrozbami hybridních útoků a dezinformací. Apeloval na investice do vnitřní bezpečnosti, vzdělávání a integrovaného záchranného systému. „*Zaplat' pánbůh, že jsme v NATO a máme silné spojení,*“ uvedl. Úvodní blok uzavřela **Markéta Pekarová Adamová**, předsedkyně TOP 09, která vyjádřila podporu ukrajinským vojákům a armádě ČR. Upozornila na nutnost zvyšovat výdaje na obranu nad 2 % HDP a vyzbrojit armádu nejen pro odstrašení, ale také pro ochranu životů vojáků. „*Bezpečnost není samozřejmost, ale nutnost,*“ zdůraznila. Varovala před riziky spojenými s Čínou, Íránem a terorismem.

Poté panelisté prostřednictvím hlasování odpovídali na pět otázek moderátora. Všichni se shodli, že vstup do NATO posílil bezpečnost České republiky. S výjimkou Radima Fialy se všichni rovněž vyslovili pro pokračování členství v Alianci a pro trvalé výdaje na obranu v úrovni 2 % HDP, zástupce SPD se u nich nevyjádřil. Oproti tomu pokračování vojenské pomoci Ukrajině rovnou odmítl, zatímco všichni ostatní jej podpořili. Fiala odmítl rovněž budoucí vstup Ukrajiny do NATO, Karel Havlíček z ANO 2011 vyjádřil nejistotu, zástupci koaličních stran jej podpořili.

Následná diskuze se zaměřila na budoucnost NATO v příštích 25 letech, s důrazem na zvýšení investic do obrany, kde 2 % HDP byla vnímána jako minimum, nikoliv strop, posílení transatlantické vazby a evropského pilíře. Někteří účastníci upozornili na riziko ruské a potenciálně čínské hrozby, přičemž zdůraznili, že Evropa nesmí být závislá pouze na USA. Kritika zazněla také na populismus a zlehčování obranných závazků v politickém diskurzu. Účastníci zdůraznili efektivní využití prostředků, odolnost vůči hybridním hrozbám, boj proti dezinformacím a rozvoj demografické základny. Shodli se na významu podpory Ukrajiny pro stabilitu Evropy, ač názory na formu řešení konfliktu se lišily. Důraz byl kladen na modernizaci armády, soudržnost Aliance a schopnost adaptace na nové globální výzvy.

V závěru konference předseda Jagello 2000 Zbyněk Pavlačík poděkoval partnerům za podporu, všem řečníkům i hostům za účast a pozval je na další ročník konference v roce 2025.

11. národní konference *Naše bezpečnost není samozřejmost*
se uskutečnila pod záštitou
prezidenta republiky Petra Pavla,
předsedy vlády České republiky Petra Fialy,
1. místopředsedy vlády a ministra vnitra České republiky Víta Rakušana,
ministra zahraničních věcí České republiky Jana Lipavského
a ministryně obrany České republiky Jany Černochové.

Děkujeme partnerům konference

STRATEGICKÝ PARTNER

HLAVNÍ PODPORA

GENERÁLNÍ PARTNEŘI

EXKLUZIVNÍ PARTNER

HLAVNÍ PARTNEŘI

PARTNEŘI

bpd partners

E-MOBILITY PROVIDER

PARTNER PŘÍPITKU

PODPORA

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Podívejte se na video

